

„Edinost“

Iz tega enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posiljena, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšervatov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Naši volilni shodi.

Shod pri Ferdinichi. Zaradi pomanjkanja prostora v zadnji številki smo morali odložiti to poročilo o shodu, ki se je vršil dne 22. t. m. na Ferdinichi v prostorih tamošnjega gospodarskega društva ob 8. uri in pol zvečer.

Gospod dr. Slavik je otvoril shod z malim nagovorom ter se zahvalil na mnogoštevilnem odzvanju ter predložil g. Bradaša, predsednika gospodarskega društva, predsednikom; dra. Slavika predlog je bil vsprejet soglasno. Izvoljeni predsednik se je zahvalil za skazano mu čast ter dal besedo g. dru. Slaviku, ki je v jedrnatem in poljudnem govoru razlagal pomen predstojajočih volitev in povdarjal njih važnost. Razvijal je na kratko zgodovino takozvane V. kurije, katera je bila uvedena le v nekako poskušnjo, potem, ko je moral nekdanji ministerski predsednik grof Taaffe odstopiti, ker je propadel njegov predlog za uvedbo volilne pravice na širši podlagi. V. kurija nudi vsem državljanom priliko, da pokažejo politično zrelost. Dokaz poslednje obstoji v tem, da si izvolimo spretnega poslanca. Razven te velike politične važnosti ima vesten poslanec tudi mnogo prilike, da tudi gospodarski pomaga svojim volilecem.

Potem je prešel govornik na pogovor o našem kandidatu. Spominjal je zborovalce, kolikokrat so videli oni našega dičnega dra. Otokarja Rybářa v svoji sredini, s kako občudovanjavnostjo pozhrtvovalnostjo je nastopal povsod po okolici in v mestu ter je, kjer je bilo le možno, branil interese posebno priproste ljudstva! To dejstvo, tisto njegovo neumorno delovanje za korist naroda, je tudi vzrok, da jih danes ne more pozdraviti osebno. Posledice naporov minolih mesecev ga silijo, da mora misliti na svoje zdravje. Kje najdemo drugega kandidata, kateremu leži toliko na sru blagor svojega naroda, kateri današnjih tržaških kandidatov je toliko in tako neprestano občeval z narodom in spoznaval njegove potrebe, kateri kandidat je pokazal toliko ljubezni do ljudstva vsake narodnosti?! Odgovor na ta vprašanja je bilo splošno navdušenje, s katerim se je klicalo ime našega dra. Otokarja Rybářa. Živio-klici njemu so zaključili govor dr. Slavika.

Po manjih medgovorih se je oglasil za besedo g. Persič, kateri nam je živo slikal razmerje tukajšnjih nasprotnikov do okolice. Oni trdijo, da okoličan ne more izhajati brez mesta, no, dokazal nam je, kako krivo je tako govorjenje. Kmeta nahajamo povsod, tudi daleč od mesta — da, tam celó v boljih odnošajih preživlja sebe neodvisen od drugega; istotako se tudi bližna okolica nima bati za obstanek radi tega, da se protivi brezsrčnemu zatiranju meščana in da poslednji žuga z maščevanjem, kajti okoličan s svojim delom preživlja samega sebe, vzdržuje z žuljavimi rokami tudi prevzetnega bogatina, ki je, dasi ne pripoznava tega, vezan na marljivo okoličansko roko! To je tudi glavni vir njegovega bogastva; kljub temu pa si upajo govoriti, da je okoličan odvisen od milosti mesta. Za blagor te zatirane okolice kazal se je naš dr. Otokar Rybář vedno skrbno vne-

tega. Vsikdar je branil svoja načela popolne enakopravnosti vseh slojev in narodov, ne da bi pozabljal na ljubezen do svojega naroda.

Po nekkih vprašanjih in pojasnilih je dal predsednik besedo dru. Černe-tu. Omenjal je zavaroval. proti neugodam. Razvivši nekoliko pomen te institucije, je govornik razvijal misli, ki morajo voditi poštenega človeka, kadar stoji pred važnim dogodkom, kakor so sedanje volitve. Primerjal je program in načela raznih kandidatov. Povdarjal je, da kandidat, ki nima nobenih pojmov o politiki, ker se za isto ni malo ni brigal do pred tremi leti, ki je sicer morda učenjak in zasluži morda čast kakor pesnik, videči v svoji misli edinole nalogo, da slepi Dunajčane, kako da živimo mi v čisto laških pokrajinah, da tak kandidat ne more dobiti niti enega glasu ne od okoličana, za katerega ni imel nikoli niti ene besedice, ne Slovence, katerega črti iz dna svojega, po dvetisočletni kulturi oblaženega srca! Kaka razlika je med njim in pa kandidatom, čegar kandidatura je navstala le iz osebnih mrženj v taboru naših nasprotnikov in ki je postavljen le v protest proti nasprotnim sorojakom, kateri kandidat pa se v gonji proti slovanstvu strinja se svojim tekmovalec? Kolikor se nas tiče, ni nobene razlike med obema laškima kandidatom! Socijalisti pa usiljujejo kandidatom za V. kurijo moža, ki že na volilnih shodih krši sveto načelo enakopravnosti s tem, da na čisto slovenskih tleh govori v tujem jeziku, kateri kandidat je na glasu zagriženega nasprotnika slovanstva.

Tem kandidatom nasproti stoji naš občepriljubljeni dr. Otokar Rybář, ki je pokazal dejanski, kako se pravi zastopnik naroda briga za njegov napredek, za njega potrebe. S takim delovanjem se je dr. Otokar Rybář priporočal že v minulosti. On se ne omejuje na obljube, kakor vidimo to pri drugih. Vsakdo, kdor ga pozna, je uverjen, da bo on, ako bo izvoljen, na širšem polju nadaljeval plodonosno delo svoje.

Burno odobravanje z živio-klici je zaključilo ta-le govor.

Predsednik je kratkimi besedami zaključil shod ob 10. uri in pol zv. in zopet so živio-klici doneli našem kandidatu!

Vsipeh shoda naš je zadovoljil popolnoma. Saj se je vršil v popolnem redu in veliko zanimanje zborovalcev nam daje pogum v sedanjem boju! Ob enem pa pozdravljamo novo moč v našem taboru, dra. Ferd. Črmeta. Na tem shodu je stopil prvič v javnost in je pokazal, da bo znal pridobivati si poslušalce s svojim jedrnatim in gladkim izrazom.

Shod na Gropadi. Zopet lep dokaz, kako slovenska zavednost napreduje po okolici! Veselje je gledati krepke može in častitljive starčke, kako pazno sledijo govornikom; in kedar je iz sto grl zadonelo »živio dr. Rybář«, polastiti se nas je moralo navdušenje in prepričanje, da tržaško Slovenstvo še ni zgubljeno. Shoda so se udeležili pač vsi volileci iz Gropade, pa tudi lepo število odličnjakov iz Bazovice in iz Padričev.

Gospod dr. Slavik je pozdravil zborovalce v imenu političnega društva »Edinost« in v imenu obolelega g. dra. Rybára ter nam

razložil pomen pete kurije in važnost državnoborskih volitev sploh. Volitve so odlična pravica, a tudi važna dolžnost državljanov. Od njih izida je odvisna sreča naša države. Volitve imajo odločiti, ali se nam naše razmere zboljšajo ali pa naj ostane vse pri starem.

Govornik je pretresal posamične kandidate, ki se nam ponujajo za peto kurijo. Ako si hočemo kupiti kaj v kakšni prodajalnici, ne pojdemo k ljudem, o katerih vemo, da so sleparji, da so naši najhujši sovražniki. Kakšni pa so ljudje, ki nam ponujajo Hortisa? Kakšna je progressova stranka? Že iz njenih glasil vidimo, kakšna stranka je to. Poročila iz Italije zavzemajo v teh listih odlično mesto. O vsaki malenkosti, ki se je zgodila v sosednji kraljevini, poročajo sila natanko. Če kakega otroka iz kraljeve rodovine savojske boli malo trebuh, pišejo tržaški italijanski listi cele strani, dočim najvažnejših dogodkov v Avstriji niti ne opažajo. Kakšni so to ljudje, pa vidimo tudi iz njih postopanja nasproti nam. V občinski plinarni je okolo 400 delavcev. Od teh je 24 Avstrijskih podanikov in med njimi 8 Slovencev; vsi ostali so Italijani, 16 avstrijskih Italijanov, a onih 376 so italijanski podaniki. Avstrijski podaniki imajo najslabše službe, a Slovincem je strogo prepovedano govoriti slovenski.

Za ljudsko štetje je magistrat moral najeti večje število pisarjev, iz večine italijanskih podanikov. A sprejel jih je preveč ter jih moral nekoliko zopet odpustiti. Odpustil pa je — avstrijske podanike!!!

Tako dela stranka, ki nam priporoča prvega kandidata, Hortisa. Kaj so pa storili dosedaj poslanci te stranke sami? Najvažnejši čin njihov je bil znani telegram, ki so ga poslali v Italijo o priliki smrti kralja Humberta, telegram v katerem so izrazili svojo žalost, da je umrl — njihov kralj.

Celih 20 let se ta stranka ni udeležila volitev. Ko se je o zadnjih volitvah udeležila, storila je to zategadelj, da bi pokazala, da je Trst čisto italijansko mesto, da bi potrdila, kakor pravi, italijanstvo te dežele.

Ta stranka nam je napovedala boj. Če bi mi zdaj volili poslanca, ki nam ga ponuja, bili bi podobni onemu, ki je podal nasprotniku, ko ga je pretepal z roko, še palico, da ga toliko lažje natepe.

Kako nas ta stranka ljubi, pokazala je o vsaki priliki v mestnem svetu. Vodja te stranke, jud Venezian, je rekel v javni seji, da smo mi potomeci tatov in roparjev, ki so prišli v te kraje požigati in ropati. Če bi mi volili njihovega moža, potrdili bi s tem, da je res, kar oni pravijo, da smo res potomeci tolovajev.

Med Italijani, ki sedaj gospodarijo, in nami ne more biti nikoli sprave, kajti oni hočejo, da smo mi njih ščavi — sužnji. Oni hočejo tako spravo, kakor je med oslom in gospodarjem. Gospodar sme osla pretepati, a osel mu mora delati. Če bi mi hoteli biti taki osli, bi nas morda še pohvalili, češ: che buoni che že sti ščavi!

(Pride še.)

Odkrita beseda katoliško-narodni stranki na Kranjskem.

(Dopis s Štajerskega.)

V znamenju nacijske ideje se vrši volilno gibanje po vsej Avstriji v vseh strankah in vseh narodih.

Rdeča internacijskonalna, ki je bila tako »internacijskonalna«, da je v minuli dobi morala z obstrukcijo ustaviti izvršitev enakopravnosti v Avstriji, leži na tleh. Na Češkem

jej niti eden mandat ni povsem zagotovljen, tudi na Moravskem ne, in zgovorni Daskinski si je pridobil mandat samo z narodnoradikalnimi volilnimi govori in obljubami. Graški Resel propade skoro gotovo, in njegovo mesto zavzame bržkone boritelj za nemški državni jezik, mož, katerega bodo volili nacijskeci, liberalci in katoliki vseh barv. Starega konservativnega Karlona so vrgli med starošaro in nadomestile so ga nacijske mladice; kmet Kaltenegger, ki je nekdanj privoščil slovenski pariji par gimnazijskih razredov, leži tam v kotu in na njegovo mesto je stopil nacijskeci-zagriženi baron Rokitski. In tako dalje! Kulturno mogočno razviti narod češki je po svojih zastopnikih nositelj nacijske ideje, ki je glavni, da, edini važni moment v govorih Kaizla, starega Riegra, v volilnih oklicih in v govorih čeških mož vse povsodi! Poljsko »skolo« se je v smislu nacijske ideje utrdilo tako, kakor ni nihče pričakoval. — In sedaj seveda prihaja vprašanje: Kaj pa pri nas? Ali za nas ne velja v tem oziru vsaj ista potreba kakor za močne Čehe in Poljake? Ali se pri nas kaj sliši o nacijski ideji? Kako je naše volilno gibanje? Ob meji, da! Tukaj imamo smisel za narodno vprašanje, toda moči nimamo, da bi mogli dati glasnega odmeva svojemu čustvu!

Boriti se imamo na vse strani, in naši oklici se ne upoštevajo zunaj naših ozkih mej. V osrednji provinciji slovenski pa ne poznajo takih bojnih klicev in gesel. Tamkaj je po številu onih, ki so za njo glasovali, najmočnejša stranka katoliško-narodna. Njena naloga bi bila torej, da glasno in neustrašeno na spodaj in na zgoraj oznanjuje naš narodni program in nič, nego naše težnje in potrebe. A kaj smo slišali? Blagor »vseh stanov«, »ljudstvo«, vedno le ljudstvo, da, beseda »narod« se opušča skoraj ostentativno. Naj se nas krivo ne ume! Mine gorimo za nikakovo frazérstvo, a uverjeni smo v dno duše, da pri nas Slovencev narod in narodni program in narodna zavest, žal, še dolgo, dolgo ne bodo nepotrebna fraza! Pri nas na Štajerskem nastopajo naši janičarji Bračko, Visenjak, Kresnik itd. z istimi kozmopolitičnimi, socijalno pobarvanimi »frazami« in sicer nastopajo, žal, vspešno zoper naše narodne poslance in može. »Ljudstvo«, »ljudske koristi«, »blagostanje stanov« itd. so orožja, ki jih rabijo proti nam, s katerimi slepe ljudstvo, narod, da se nacijskeci ne more probuditi do zanesljivosti. In kaj naj rečemo o bodočem voditelju slovenskih poslancev, o dru. Šustersiču? »Edinost« nam je pisala nedavno iz srca o tem politiku! Isto prepričanje o njegovi državni in vedno le v prvi vrsti državni politiki vlada tudi med nami. Ali res moramo baš mi Slovenci biti dobri tam, kjer noče pomagati nihče drugi, ker vsakdo misli najprej na sebe? Osiveli Stritar je nekdanj zapisal pravi izraz o naših državnih politikih. In tisto krvavežljivo slavljenje »zmage« nad nasprotniki! Na tleh ležijo! V krvi! Pomandranj. Dajmo jim še eno! Pri nas se sodi o tem zelo hladno. Resnica je, da ima sedaj katoliška stranka veliko večino za seboj. Istina pa je tudi, da nima vsega naroda na Kranjskem za seboj, ampak da so tudi na deželi lepe manjšine, katerih ne gre kar izključati, ker niso »naše«! Ne glede na inteligenco, ki po ogromni večini ne pripada tej stranki, in vendar je pri vsakem narodu baš posvetna inteligenca najbistvenejši, odločilni del narodnega organizma. Govoriti in pisati o inteligenci, jo zasmehovati kakor nekaj pri-lepek, katerega se lahko in brez škode pogreša, ne gre, ker je proti razvoju in koristi naroda samega. Seve o inteligenci v absolutnem smislu je pri nas teško govoriti, ali

Volilci V. kurije!

Naš kandidat za V. kurijo je

Dr. Otokar Rybář

odvetnik v Trstu.

pomniti je, da isto velja več ali manj za vse narode in za vse stranke, tudi za katoliško-narodno na Kranjskem. Relativno pa naša inteligenca ni slabša od drugorodnih; to se mora priznati! In končno gre in je šlo v vsakem narodu kulturno stremljenje v tej smeri, da se »ljudstvo« kulturno bliža inteligenci in nikdar in nikjer ne narobe, kakor zahtevajo nekateri Slovenci! Ako bi šlo narobe, bi to bil začetek — konca! V interesu celokupnega naroda torej svetujemo katoliško-narodni stranki, naj nikar več tako ne pometa v svojih glasilih z »inteligenco«, ki »špila samo tarok«. To je krivično, ker je neresnično! Istin je dalje tudi, da je prav ta inteligenca doslej trden, ne trdim preveč, če rečemo: jedini zanesljivi nositelj naših narodnih stremljenj, naše nacionalne ideje, in že radi tega ne gre, da bi se jo kar izločalo iz narodnega organizma, ker je »liberalna«; saj to nam je vsem jasno, da se bomo morali še precej ukvarjati z nacionalno idejo, predno se v tej točki lahko postavimo na nekako kozmopolitično stališče. Da je ta inteligenca »liberalna«, tega ni sama kriva, kakor ni slovenski kmet sam zakrivil, da je in mora biti »klerikalen«. Naivno je torej trditi, da je zmagala ena ideja, da pa je druga v prahu, poražena za vedno. Gotovo nam vsakdo, ki mirno misli, pritrdi, da smo Slovenci premajhni za to, da bi odločevali o zmagi ali porazu ene te ideje; prav tako gotovo pa je tudi, da si glede našega narodnega položaja sami lahko mnogo predugačimo in popravimo, dočim so v svetovnih vprašanjih naši naporji za eno ali drugo stran zgolj akademično-teoretičnega pomena. In tako smo zopet tam, od koder smo izšli, pri nacionalnem našem programu, ki je pač vendar le vsem Slovincem skupen. In tega naj se naši praktični, aktivni politiki poprimajo z vso vnemo, filozofijo pa naj pustijo drugim, ki imajo v to časa, poklie in tudi — zmoglosti, kar ni najmanjšega pomena! Kakor štajerski Slovenci polagamo še poslanec dr. Šušteršiču posebej na domoljubno srce, da naj nikar več ne piše v nemške liste o našem Celju kakor »fremdes Gebiet«, če je res on tisto pisal, kar pa se doslej ni dementiralo, in če bi s takim pisanjem mogel vreči s podpredsedniškega stola drž. zbora bodisi tudi dr. Tavčarja samega, katerega radi pozdravimo v državnem zboru **baš radi tega**, ker je slovenski Kleon, kar tudi Kleonov nam je zelo potreba. Svojim obmejnim poslancem pa moramo naročiti, da naj preveč državno politiko Šušteršičevo in njegovih sodrugov v skupnem klubu paralizirajo z edino pametno slovensko-narodno politiko, katero je za štajerske Slovence tako lepo izrazil volilni oklic narodnega odbora v Celju. Posnemajmo naše mnogoštevilne nasprotnike v državi v tem, v čemer so posnemanja vredni!

Rodoljub.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 27. decembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. »Hrvatska« apelira na veleposestnike v Dalmaciji, naj dru. Laginju podeli en mandat. Omenivši razloge, ki so provzročili, da je Laginjev mandat v nevarnosti, pravi zagrebški list: »Žalostna, prežalostna je resnica, da bodo Slovenci in Hrvatje v Istri, ki sestavljajo nad dve tretjini prebivalstva, zastopani le po enem poslancu, dočim bodo imeli Italijani štiri poslance! Italijani uživajo in so v svojem fanatizmu izven sebe. Uživajo ne le radi vspeha, v kolikor se tiče števila, ampak tudi radi tega, da ravno Laginja ne bo izvoljen. Dobro jih umemo. Oni se ga bojé. Dr. Laginja, junaki ta prvak, odličen po umu, po znanju, po značaju in patriotizmu vršil je v državnem zboru svojo dolžnost. Ako hrvatstvo ni prazna beseda, ako hrvatska solidarnost ni beseda brez zmisla, dalmatinski Hrvatje morajo izvoliti dra. Laginjo in skupini veleposestnikov. To bo najizrazitejši odgovor Italijanom Istre in izrodov v drugih pokrajinah, to bo najsijajnejši dokaz o hrvatski ljubavi in hrvatskem bratstvu; Laginja ne bi bil kandidat ni stranke prava ni narodne stranke: on bi bil kandidat dalmatinskih Hrvatov, kandidat vsega hrvatstva. Tudi srbska stranka ne more biti proti njegovi kandidaturi, ni v formalnem ni v materijalnem pogledu. V materijalnem ne, ker Laginja, da-si Hrvat z dušo, besedo in delom, se ni nikdar utikal v

srbsko-hrvatski spor v Dalmaciji. Ne v formalnem, ker je srbska stranka primorana in obvezana glasovati za kandidata, katerega je predlagala narodna stranka. Ako bi le-ta privolila v kandidaturu Laginje in proglasila isto, bilo bi to v prvi vrsti njej v čast in bi se s tem odličila pred vsem hrvatskim svetom. Pomeni, ki bi ga imela izvolitev dra. Laginje, se morajo podrediti vsi drugi oziri, bilo osebne, bilo pokrajinske, bilo strankarske naravi. Ves narod bo cenil to. Ali uvaževalo bo tudi vse slovanstvo, ki bo v izvolitvi dra. Laginje videlo dokaz nekega širšega vidika in neke veledušnosti. Mi od svoje strani kličemo dalmatinskim veleposestnikom: Izvolite dra. Laginjo! Žajim bo hrvatska misel slavila svojo zmago!

Kranjsko. Za mesta so postavljeni sledeči kandidati: Kandidatje narodno-narodne stranke I. za mesto Ljubljana in kranjsko trgovsko in obrtno zbornico: dr. Ivan Tavčar, odvetnik in deželni odbor-nik; II. za mestno skupino Idrija, Kamnik, Kranj, Lož, Postojna, Radovljica, Škofja Loka, Tržič in Vrhnika: dr. Andrej Ferjančič, c. kr. deželnosodni svetnik v Ljubljani; III. za mestno skupino Črnomelj, Kočevje, Kostanjevica, Krško, Metlika, Novo Mesto, Ribnica in Višnjagora: Ivan Plantan, c. kr. notar v Ljubljani. Katoliško-narodna stranka je postavila nasproti kandidaturi dra. Ivana Tavčarja kandidatom Ivana Šušnička, kanonika v Ljubljani, nasproti dru. Ferjančiču dvornega svetnika Josipa Šumana in nasproti Ivanu Plantanu prošta dra. Elberta. Tudi socijalni demokratje hočejo zopet šteti svoje pristaše ter so postavili svojega kandidata za Ljubljano v osebi krojaškega mojstra Frana Železnikarja, za gorenjsko-notranjska mesta pa sodruga Jos. Kopača.

O položaju. Praška »Politik« objavlja v svoji božični številki zanimiv članek iz peresa starega parlamentarca dr. Karla Matuša, v katerem povdarja sicer, da sedaj ni možno še ničesar določnega prorokovati gledé na razvoj stvari v bližnji bodočnosti, ali meni vendar, da iz megle, ki leži na položaju prodirajo nekaj žarkov na negotove konture bodočih tvorb. Tenor izvajanj člankarja v »Politik« je ta, da je po dosedanjem volilnem gibanju sklepati, da v skupinah na desni ne bo izdatnih sprememb, da so se torej varali oni, ki so pričakovali sprememb, ki bi silile v spremembo položaja nemški levice v prilogo. Vlada se bo morala lotiti jezikovnega vprašanja. Ker pa so se tudi oni Nemci, ki so bili na glasu zmernosti, v tem pogledu postavili na nemškoračadikalno stališče, ter bi hoteli razveljaviti celo § XIX. drž. temeljnega zakona, meni člankar praškega lista, da bo že to vse nemške skupine sililo, da se zopet približajo jedna drugi. Velevažno in pozdravljati je, da člankar nekako reklamira jezikovni zakon, ki bi se oziral na vse narodnosti, in da nekako opušča misel, da bi se moralo najprvo doseči sporazumljenje le med Čehi in Nemci, katera misel je do sedaj druge narodnosti navdajala z nekakim nezaupanjem, ker so se te poslednje bale, da pridejo kasno ali nikdar na vrsto. Ob rešenju narodnega vprašanja bi člankar privolil Nemcem, da prednjačijo v državi med jednakopravnimi.

Prihodnost anglo-saksonskega plemena. List »North-American Review« je nedavno objavil lorda Beresforda članek o prihodnosti anglo-saksonskega plemena. Pisek ne misli, da se je to pleme že preživelo in da bi stalo ob grobu propada, pač pa da mu preti nevarnost od rak-rane denarja. »Doma (v Angliji) je korupcija napravila strašansko škodo v vseh slojih družbe. Tudi Zjedinjenim državam se bliža isti uničujoči vihar. Plutokrat pridobiva od dne do dne večjo moč in onstran oceana. Angleško družbo je podjedla rak-rana denarja. Drvo je gnilo od vrha do korenin. Kolikor razuzdanejši je kdo, toliko rajši igra v javnosti ulogo človekoljuba, od katerega izhaja vse dobro. Lepota je postala sužnja zlata in inteligenco vodi, ne da bi ista zapazila to, plutokracija na svoji niti... To je nevarnost, ki preti anglo-saksonskemu plemenu. Morje, ki nas hoče preplaviti, niso razjarjeni valovi latinstva, niso sovražni rivali, ampak razjedajoči črv v lastnem srečju, gniloba, indolence, potratna razuzdanost, pojemajoča močnatost, pojemajoče viteštvo, manjši moralni pogum, manja neustrašenost, ki jih je izlegel ta srčni črv...«

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo, dne 30. decembra 1900

ob 4. uri popoldne

Dva volilna shoda

in sicer:

v Rocolu

v prostorih otroškega vrtca

(za vojašnico)

na Kontovelju

v prostoru „Gospodarskega društva“

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Pogovor o volitvah.
3. Eventualnosti.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Tržaške vesti.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel svojo sejo jutri zvečer ob 7 uri in pol.

Odprt grob. Predvečernjem zjutraj je umrl mladenič Adolf Zlobec, sin poštene narodne družine pri sv. Jakobu. V etetni dobi 20 let je ugasnilo to življenje. P. v m.!

Do tretjega gre rado! Naš poročevalce nam piše: In zopet so pogoreli! In še kako! Včeraj sem se bil namenil, da pojdem pogledat v Gropado, v edino vas tržaške okolice, v kateri še nisem bil. Medpotoma pa sem srečal somišljenika, ki mi je povedal, da imajo socijalisti shod nad sv. Ivanom v gostilni pri »Mariki«. Povedal mi je dalje moj somišljenik, da so bili v omenjeni gostilni že prvi praznik petnajstoria socijalistov z Učekarjem na čelu, kjer so namerjali obdržavati volilni shod. Da se pa to ni zgodilo, gre za sluga domačinom, ki niso pustili govoriti v tujem jeziku ampak so odločno zahtevali, naj se jim govori samo slovensko!

Ker pa ni bilo v družbi g. Učekarja ni jedne duše, zmogne — slovenskega jezika, so morali odložiti shod in so ga napovedali za včeraj. Ob enem so naznanili, da pride na shod g. Kristan sam!

Toliko mi je zadostovalo! Šel sem in našel zbranih lepo krdo domačinov narodnjakov in kakih 15 »sodrugov«.

Za mano je prišel prvi g. Kristan in za njim Učekar s — polovico! Povdariti moram, da gospoda socijalističnega kandidata ni nikdo pozdravil — niti njega somišljeniki mu niso izkazali časti, pristojajoče takemu — kandidatu!

Ko se je začelo mračiti, smo šli v notranje prostore (prej smo bili na planem), kjer se je imel vršiti napovedani shod. Za mizo sem opazil g. Učekarja, Kristana in Velikonjo. Soba je bila natlačena. Prvi se je oglašil za besedo g. Velikonja. Zahvalil se je na mnogoštevilni udeležbi, prosil za mirno vedenje in — podelil besedo g. Kristanu! V isti hip pa je zavriščalo: Predsednika! Predsednika — kje je predsednik?! Volite prej predsednika! Tako je donelo po sobi in šele sedaj je Kristan predlagal sodruga Velikonjo za predsednika! Naši pa so predlagali g. Učekarja, ki je bil tudi izvoljen z vsemi proti nemu glasu! »Sodrug«, katerih je bilo v sobi kaka desetorica, menda niso umeli, za kaj da gre, in je le eden glasoval za »sodruga« Velikonjo.

Gospod Ukmar je pozdravil navzoče, zahvalivši se za izkazano mu čast ter je dal besedo g. Kristanu. Kake pol ure je Kristan govoril mirno in stvarno, tako, da smo mu morali pritrdjevati, ali »lisica zgubi dlako itd.« Tako se je tudi naš Kristan spozabil, kje da je, in je začel obdelavati Rybářevo kandidaturu!

Ali čim je je izustil ime Rybář, je zadonelo po sobi: Živio Rybář, kar je trajalo več minut!

Kristan je potem nadaljeval s prirojeno mu strastjo! Že ob začetku se je pojavil sem ter tja kak mej-klic, ali pravi ogenj je bil v strehi, ko je moja malenkost napravila neki umesten mej-klic! Gosp. Kristan je hotel vedeti, kedo ga moti in izvedel je! Med mano in Kristanom je nastal potem pravi »domači prepir«, ki se je završil s tem, da je g. Kristan zahteval od predsednika, naj vrže ven »razgrajča«, za kar mu je »razgrajča« pošteno povedal, kar mu je šlo! Kmalo je bilo nemogoče nadaljevati shod, ker vse je postalo razburjeno, tako, da je Kri-

stan začel odgovarjati (po njegovi neumestni navadi!) celi trumi mej-klicev!

Stvar se je zaključila s tem, da je narod zapustil zborovalnico in so socij listi pobrali šila in kopita ter odšli!

To je tretja blamaža, ki si jo je gosp. Kristan te zadnje dni nakopal v naši okolici, kar mu bo menda — zadostovalo!

Iskrena hvala vsem vrlim domačinom, ki so tako energično branili narodno čast svetoivanske narodne trdnjave! Socijalisti pa naj hodijo učiti druge narode — mi jih ne potrebujemo!

Hvala lepa tudi gospodu Ukmar-ju, ki je, da si mlad, tako lepo izvršil častno predsedniško dolžnost.

Dokler imamo v okolici takih sokolov, kakoršnji ste vi Ivančani, nam ne treba obupavati na bodočnosti naše narodne stvari.

To je površni opis tega malega, ali zanimivega shoda. Ako potreba nanese, podamo še marsikatero pikantnost s tega shoda.

Visokemu c. kr. namestništvu na znanje. Kaj je z dokumenti priloženimi reklamacijam?! Dotični reklamanti so vznemirjeni, ker se boje za svoje dokumente. Gospodje na visokem c. kr. namestništvu naj pomilijo, da ti dokumenti pomenjajo za mnoge vse njih premoženje! Mi verujemo, da je visoko c. k. namestništvo storilo svojo dolžnost in da je dokumente odposlalo magistratu. Ali menimo, da je tej oblasti v dolžnost tudi to, da prisili magistrat, naj tudi on stori svojo dolžnost! Prosimo torej!

Volilne mahinacije. V naše uredništvo prihajajo ljudje kar v procesiji. Nekateri tožijo, drugi kolnejo, tretji stiskajo pesti, ker ne morejo dobiti volilnih dokumentov. Na dom jim jih ne prinašajo, a če gredo na magistrat, jih pode proč. Zlasti po okolici niti četrtna volilcev dobila glasovnice. Ogorenje splošno in bi moglo imeti zle posledice. Mi opozarjamo slavne oblasti in jih prosimo, naj za božjo voljo kaj ukrenejo, da ljudstvo pride do svoje pravice. Narod se je vzdramil, narod je ogoren in ne bo gledal molče, da bi se mu vzkračala volilna pravica. Pregovor pravi: predvidjati in ukreniti potrebno — o pravem času. Pokažite torej, da znate — vladati.

Mnogi — zlasti v IV. okraju —, ki so dobili glasovnice, so se morali uprav ravsati in kregati z raznašalei. Nekateri teh poštenjakov se poslužujejo finese, da silijo po dve glasovnici, mesto glasovnice in legitimacije!!

Nadalje nam prihajajo poročila, trdeča apodiktčno, da je stotine glasovnic in legitimacij že v rokah Pirancev in Koperčanov. Italijanski priseljenci pa se hvalijo po javnih lokalih, da pride par tisoč volilcev iz — Italije glasovat za Hortisa!!

Ali visoka gospoda na namestništvu: ako se bodo mogle goditi take stvari, potem pa kar zistirajte to volitev in pustite naj na magistratu kar imenujejo poslance!!

Tako torej! Več volilcev, ki so šli na magistrat zahtevat glasovnice, nam poročajo, da jim je neki uradnik zagrozil, da jih da zapreti, ako se mu ne spravijo izpred oči!

Tako torej! državljana, davkoplačevalca, ki išče svoje sveto pravo, hočejo dati — zapreti. Kje smo?! Je-li to volitev?!

Ali Ljubljana ali Rim?! Neki laški »socijalist« se je prepiral z nekim našim delavcem o kandidaturah za V. kurijo. Naš delavec je branil svoje narodno stališče in je dokazoval, da Slovincem grede iste pravice na tej zemlji kakor Italijanom! Laški »socijalist« — »kunšten« kakor je — je menil na to: »Torej, vi hočete, da pride Ljubljana v Trst!« Naš pa, ne bodi len: »Vi laški socijalisti pa hočete, da pride Rim v Trst!« Dotičnik nam zatrja, da se je obraz »socijalista« vidno zdaljšal.

V boj za pravico! »Tu me imate, dajem Vam svoje ime, da pojedete z mojim imenom v boj, da se oklenete okoli mojega imena — kakor se vojaki v boju oklepajo svoje zastave« — tako nekako je vzkliknil naš dični Rybář, ko mu je narod ponudil zastopstvo v državnem zboru. In mi, ki poznamo dičnega našega Rybářa, mi, ki vemo, kako gorko mu sree bje za ta ubogi, zatirani narod, mi vsi pojedemo navdušeno v boj, v oni boj, v katerem zmagamo gotovo, če ne po številu, pa vsaj moralno. Moralno hočemo, moremo in moramo zmagati! Oni glasovi, katere dobi naš dični Rybář, bodo pošteni glasovi, oni glasovi, ki bodo šteti, da Rybář moralno zmaga, ne bodo glasovi mrtvih, temveč ti

glasovi bodo glasovi naroda, ki ne umre nikdar, onega naroda bodo ti glasovi, ki bo od dne do dne glasneje zahteval svoje pravice in ki ne odneha, dokler ne pride čas, ko bo naš poslanec izvoljen v V. kuriji!

Naši nasprotniki Lahi se pripravljajo tudi na boj. V nedeljo so sklicali shod v gledališču, ali ne javen, ker javnega shoda Lah ne morejo več sklicati v »laškem« Trstu. Povabili so svoje, takozvane »morette«. Na vratih so strogo pazili, da bi ne prišel na shod kedo, ki ni imel povabila. In šli so laška gospoda na shod, kjer naj bi proglasili kandidaturu Otilija Hortisa. Gledali smo, kdo vse prihaja na ta shod — sama laška gospoda, od delavcev ni bilo nobenega, da si imajo prav v V. kuriji delavei pravico govoriti. Da bi jih bilo večje število, so povabili tudi gospodo iz Istre, ki naj bi govorili v imenu Trsta. Kar jih je v službi laške stranke, magistrata, agrarije itd., vse je moralo na shod, vsi ti uslužbenci so morali podpisati oni famozni »manifesto«, da se sedaj bahajo z velikim številom. Na shodu je bil neki »Lah«, kateri mi je pripovedoval sledeče: »Galerija niente, signori si. Prima parla stila, mi niente kapita, sekonda parla forte, ma mi niente kapita«.

Vidite, cenjeni čitatelji, kaki so ti »Lahi« »della affermazione italiana«!

Rekel sem že, da jim je bilo največ do tega, da naberejo kolikor mogoče mnogo podpisov na oni »manifesto«. Nabrali so jih v resnici okoli 2000 — a na shodu je bilo le kakih 800 ljudi. Pač slabo znamenje! Pripetiti se jim utegne, da bodo imeli več podpisov, nego glasov, ker, kolikor je znano meni, je podpisanih mnogo takih, ki so izjavili, da ne bodo glasovali za Hortisa!

Polom laške stranke je torej očeviden. To ve ta stranka najbolje sama, zato pa dela s podvojeno silo, da s sleparstvom prepreči bližajoči se jej poraz.

Tudi letos je uvrstila med volilce laške podanike in izpustila iz volilnih listin nešteto naših volilcev, ki imajo pravico do volitve. Delala je take pogreške v volilnih listah, da prav kriče. Kedor ima pristno, laško ime, tega najdeš tudi trikrat zapisanega. Kedor je laškega mišljenja, četudi je še otrok, tudi ta je notri.

Neki tukajšnji laški list je dokazal, da so dali glasovnice 7000 volilcem, ki nimajo nikake volilne pravice. Na lastne oči sem videl, da od 300 glasovnic je bilo najmanj 50 glasovnic takih, katerih dotični, ki je raznašal glasovnice, ni mogel razdeliti, ker so bile dvojne, trojne, od mrtvih, od odsotnih itd. Ako računamo, da je 30.000 volilcev, tedaj najdemo, da je približno 5000 glasovnic, katere morajo vrniti magistratu. In kam pojdejo vse te glasovnice?! (Za to vprašanje se mora brigati e. k. namestništvo!) Ob zadnjih volitvah so glasovali mrtvi, mislimo si torej lahko, kaj se zgodi z njimi!

Ako bodo vsi Lah glasovali za laškega kandidata, ki nimajo volilne pravice, tedaj imajo že 7000 glasov, ako pristojemo k tem še onih 5000 glasovnic, tedaj najdemo, da imajo 12.000 glasov. Treba jim je torej še 3000 pristnih, poštenih glasov in zmaga je na njih strani.

Kako pa glasujejo, da naberejo toliko sleparskih glasov? Delavei različnih tvrdk, fabrik itd. dobé glasovnice. Te delavei gonijo od volišča na volišče, sedaj glasujejo mesto enega, sedaj mesto drugega, bodisi tudi za mrtvega. Tako naberejo potrebno število glasov.

Ko bi bili Lah ob letošnjih volitvah jedini, ko bi vsi glasovali le za Hortisa, tedaj bi potrebovali samo 3000 poštenih glasov. Ker pa so letos Lah v dveh taborih, tedaj se jim prav lahko pripeti, da se glasovnice na ime Hortisa spremene v Dompierijevo ime. To vedó — tega se bojé.

Ob zadnjih volitvah so po nekod one glasovnice, ki so nosile ime Nabergoj metali pod mizo. Ob zadnjih volitvah so vsi skupaj sleparili, kakor priznavajo sami, a letos si bodo jeden drugemu gledali na prste. Stvar torej ne bi stala slabo za našega Rybáfa. Nas trpinov je toliko, da imajo Lah popolnoma prav, ako se nas boje. Oni vedó prav dobro, da boj proti nam bi jim bil zelo težak, ako bi volili pošteno, pravično.

Le računajmo, ako bi onih 10.000 naših izpuščenih volilcev vsi glasovali z nami, le računajmo, ako bi mi vsi dali svoje glasove Rybáfu, le računajmo, ako bi ne bilo v volilnih listah onih 7000 ptujih podanikov, računajmo torej, da bi bile volilne liste pravilno sestavljene, računajmo, da bi vlada

strogo pazila na to, da bi se ne pripetila nikaka nepravilnost, nikako sleparstvo, tedaj lahko izračunamo, da so dnevi laškega paševanja šteti.

Zato pa neustrašeno v boj! Pazite povsod, da Vas ne bodo sleparili, pazite povsod, da ptuji podaniki ne bodo mogli glasovati. Vzlasti v mestu pazite, da se bodo volitve vršile pravično! Vsi na delo! Nikdo naj ne ostane doma, temveč vsak od vas naj bo na bojnem polju in naj se bori za pravico, katera more in mora slednjič zmagati!

Na delo torej, ker resnobni so dnovi, A delo in trud, naj Bog blagoslovi.
Narodni vojščak.

To je že škandal! Pišejo nam: Že teden dni prihajajo na magistrat celi roji volilcev, ki so izpušчени iz volilnih list, oziroma, katerim se ni dostavila volilna pravica, čeprav so vpisani!

V nedeljo pa so imeli v anagrafičnem uradu kar cel naval! Nad 100 mož hkratu je iskalo volilno pravico, a le malokdo jo je vabil!

Mi smo svoj čas rotili na tem mestu, naj vsakdo pazi, je-li upisan in naj v služaju, da ni upisan — reklamira! Tedaj se je odzvalo do tisoč našincev in marsikdo je tudi reklamiral, ali velika masa se je premalo brigala za naše opomine in sedaj preklinjajo — kar smo mi predvideli!

Tudi v uradu političnega društva »Edinost« smo imeli te dni posla! Oni, ki niso vabili volilne pravice, so hodili, naj jim mi pomremo do te pravice! Ko je naš zaupnik skušal pojasniti strankam, da mi ne moremo nič pomagati, se je sklicevalo na naše glasilo, češ, saj pišete, naj pridemo sem! Res je, da »Edinost« vabi vse one, ki žele kakega pojasniti, naj se zgledajo v omenjenem uradu, ali tega ni nikdo rekel, da mi delimo volilno pravico! Škandalozno pa je, da je izpuščenih vsaj tretjina volilcev, med tem ko so drugi vpisani po dva- in celo po trikrat!

Grozni neredi. Pišejo nam: Na mnogovrstne pritožbe, objavljene v raznih listih in ustmeno, smo pričakovali, da tukajšnje e. kr. namestništvo pregleda volilne liste, ter popravi vsaj ono, kar se upravi lahko da popraviti. Na našo žalost opazujemo, da je ostalo vse pri starem in da se ni brisalo niti onih, ki so v listah po 2, 3 in večkrat! V neki listi je n. pr. pod št. 300 neki uradnik, ki je, pod ravno istim imenom, tudi pod št. 301!

Menimo, da bi se bilo dalo, da si je lista res ogromna, vendar-le kaj storiti, ako bi se bilo — pazilo!

Je-li to dopustno?! Poroča se nam, da nekateri e. kr. uradniki kar očitno po uradih agitirajo za Hortisa! Po našem menenju je to nedopustno. Nočemo goveriti o tem, da je malce čudno, ako državni uradnik agitira za moža, ki nekega sosednjega kralja priznava — za svojega kralja! Ampak povdariti hočemo le, da osebnost sloboda uradnikova vendar ne sega tako daleč, da bi smel svoj urad zlorabljati za agitacije. Za danes opozarjamo samo na splošno, ker nočemo škoditi nikomur, ali, ako se bo nadaljevala taka agitacija, bomo že prisiljeni priti na dan z imeni agitatorjev! V e. kr. uradih naj se sploh ne agitira — najmanj pa za takega kandidata!

Strah ima velike oči! Pišejo nam: Ko sem včeraj čital židovsko glasilo s lesnega trga, me je kar mraz stresel! Pomagajte! Pomagajte! Slovani so tu! Slovani nam hočejo vzeti ne samo jezik, ampak oni prežé celó po našem gospodarskem blagostanju!

Grozen strah sprehaja irredentarje, ko mislijo na to, kaj jih čaka — v bližnji bodočnosti! Najbolje bi bilo, da kar začnejo vezati »punkeljčke« za odhod; kajti, gorje onemu, ki pride v roke — divjim Slovanom!!

Mi Slovani smo groznejši od zmajev, ki imajo — kakor jih slika bajeslovje — kar po sedem glav!

Mi ne bomo priznavali živemu krstu — kadar (in to bo takoj) zavladamo v Trstu! Naš kandidat, ta grozni dr. Otokar Rybáf, pojde pred nami na grozno pojedino — Italijanov!

Naši delavei, uradniki, trgovci in posestniki že sedaj kradejo kruh Tržačanom (iz Italije!) in ni daleč dan, ko se vržejo na samo — človeško meso!!

Ako se hoče zabraniti to grozno nesrečo, treba da vsi volijo slavnatega Hortisa!

Tako se piše, ko se hoče mešati možgane

itak že zbeganemu laškemu ljudstvu! In Židje so mojstri v tem poslu! Največa nevarnost preti Lahom iz tega, ker naši »divji« Slovani znajo po več jezikov, med tem ko Lah ne znajo »Piccolo« pravi: Niso obvezani znati! nego samo laško!

Pameten človek, bodi Slovan, Lah ali Nемеc, se mora prav od srca smejati tem lahonskim oslarijam! Osebito pa se mora smejati sleherni tržaški meščan, ki pozna našo dobrodušno naravo!

Mi, ako kedaj pridemo do besede v tem mestu (kar se mora zgoditi prej ali slej), bomo trkali na prste samo ona potrebna bitja, katera delajo nemir in zgago med brati ene in druge narodnosti; in ti so v prvi vrsti židovski uredniki okolo governa na lesnem trgu!!

Kako žalostno! Gospod urednik! Tako žalosten, kakor sem bil v nedeljo opoldne ko sem se vračal od progressovskega shoda, nisem še bil tako zlepa! Pomislite! Gledati sem moral same žalostne obraze, ki so me spominjali na »Amen«, katerega smo gledali po oknih pred dobrimi tremi leti!

Hortis je bil najžalostnejši, ker se je prepiral, da je vsaka slava minljiva!

Nesrečni Hortis — posilil kandidata irredentarske stranke, pa odkrito je povedal, kaj si upa narediti na Dunaju! Rekel je: Do sedaj nisem naredil nič dobrega za Trst in kakor stvari stoje — vam tudi za bodočnost ne obljubim.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6.6, ob 2. uri popoldne 12.6 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.0. — Danes plima ob 1.14 predp. in ob 0.18 pop.; oseka ob 6.48 predpoldne in ob 5.59 popoldne.

Tržaško podporno in bralno društvo uljudno vabi svoje člene in prijatelje društva na Silvestrov večer, ki ga priredi v lastnih prostorih s prijaznem sodelovanjem pevskega društva »Kolo«. Vspored bo zanimiv in raznovrsten.

Doneski za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Vesela družba pri g. Franu Perhancu v Ležedah nabrala 10 K, katere so darovali gg.: Fran Škapin trgovec v Trstu 5 K, Fran Perhave 1 K, Anton Berginc 1 K, Alojzij Reje 1 K, in Ivan Koejan 2 K; g. Ivan Nabergoj na Proseku 5 K, g. Peter Mušek in soproga (Abbondanza) 5 K g. Fran Žitko 2 K. Srčna hvala vsem gg. darovalcem.

V počestitve spomina pok. g. Jakoba Mankoča je daroval ženski podružnici gosp. Fran Jureca, veletržec v Postojni, 40 kron. Za »božičnico« so darovali dalje: Risto Škuljevič 10 K, g. Gjuro Vučković 5 K, ga. Mimi Brükner iz Galicije 5 K, ga. Ana Turk 3 K, gđe. Micika Prhavčeva 2 K, g. Ivan Covacevich 20 K.

Velika narodna veselica se ima vršiti v nedeljo, dne 30. t. m. zvečer v dvorani g. Saneina p. d. Čemot v Šklednju. Pevski društvi »Slava« in »Vesilica« bodeta peli nove slovenske pesmi (canzonette), za katere je bila razpisana nagrada. Namen veselice je važen in koristen: seznaniti se ima ljudstvo z novimi skladbami v svrhu, da si jih prilasti, ker so skladbe zložene na preprosta zelo lep, prikupen način, navlašč za to, da bi postale last naroda. Zelo neugodna je namreč okolnost, da se s tukajšnji Slovenci oprijemljejo laških kaneonov ter mesto slovenskih prepevajo iste. Gotovo mora vsacega rodoljuba zadeti globoko v dušo, ako sliši naše ljudi peti iste pesmi, katere pojo naši zakleti sovražniki. In to se žal le pre pogosto dogaja.

Da se pride tem nezdramim odnosjem v okom, so se nabavile nove slovenske poljudne skladbe, ki se bodo prvič pele v nedeljo dne, 30. t. m. v Šklednju. Vse rodoljubno občinstvo nujno opozarjamo na to veselico ter vabimo, da se je v čim ogromnejšem številu udeleži. Slovenska pesem naj se glasi znanprej iz ust slovenskega ljudstva, in nikdar in nikjer naj je ne nadomešča ptuja italijanska. Pustimo Italijanom njih skladbe, a nam veljaj geslo: Slovenski pesmi, prvo in edino mesto. Na svidenje torej na veliki narodni veselici v Šklednju!

Vesti iz Štajerske.

— Promocija. Dne 22. t. m. je bil na graškem vseučilišču g. Ivan Sket, avskultant v Celju, promoviran doktorjem prava.

— Umrl je dne 18. t. m. v Celju vpokojeni višjesodni svetnik gosp. Peter

Levičnik v starosti 82 let. Pokojnik je bil poznan po svojem kremenitem značaju in poštenju ter je bil vedno iskren rodoljub. Blag mu spomin!

Književnost in umetnost.

Otvoritev slovenske umetniške razstave v Zagrebu se je vršila jako slovesno. Otvoril je razstavo župan Mošinski, o čemer so bili mej drugimi navzoči gg.: Vatroslav Holz, častni član slov. umetniškega društva, društveni tajnik Fran Govékar ter izvršujoča njegova člana Ivan Grohar in Ferdo Vesel, vsi kot zastopniki slov. umetniškega društva v Ljubljani. Dalje sta bila navzoča gg. Ante Beg, urednik »Domovine« in slov. pisatelj Josip Kostanjevec. — Zvečer so igrali Cankarjevo dramo »Jakob Ruda«, ki je pod izvrstnimi predstavami gg. Borštnika, Dimitrijeviča, gospe Borštnikove i. dr. dosegla najlepši uspeh.

V gostilni pri »Treh gavranih« se je vršil svečani komers v čast slovenskim gostom, katerega je vodil g. profesor Miler, ki je s svojim krasnim vznešenim govorom navdušil vse navzoče. Slavil je vzajemno hrvatsko-slovensko umetnost ter povdarjal krvno bratstvo med Hrvati in Slovenci ter slednje iskreno pozdravljaj v lepem Zagrebu. Neprestano so orili »Živio«-klici. V imenu slovenskih umetnikov se je zahvalil častni člen slov. umet. društva g. V. Holz. Tudi njegovemu govoru so sledili navdušeni »živio«-klici. Nato je slov. goste pozdravil gosp. Srdjan Tucic v imenu Hrvat. literarnega društva in prečitali so brzojavke. Vrstile so se se razne napitnice. Vse slavnostne priredbe so se izvršile najlepše ter so bratje Hrvatje izkazovali slovenskim gostom vse mogoče ljubeznjivosti. Tako je zopet jedenkrat hrvatsko-slovensko krvno bratstvo prišlo do izraza.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrcalnih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Velika zaloga
solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dunajska filjalka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
 Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Brzjavna poročila.

Ustaja na Kitajskem.

PARIZ, 25. (K. B.) General Voyron brzjavljaja iz Pekinga: Dne 21. t. m. se je rekognosciralo pri Tonleou-u, 30 kilometrov od Tientsina proti jugozapadu, kjer se je v vasi Hoasigtsai baje nahajalo neko skladišče orožja. Ko so evropske čete vzele to skladišče, je padel en častnik, ranjen iz puške v glavo, neki drugi častnik in en vojak sta bila ranjena.

LONDON 27. (K. B.) »Standard« javlja včeraj iz Shangaia: Katoliški duhovniki iz Šensija poročajo, da obdaja cesarico le 3000 mož ter da cesarski dvor nima poštenih namenov.

LONDON 27. (K. B.) »Times« javlja včeraj iz Shangaia, da je tautaj Šeng namenjen v to, da se udeleži pogajanj z vellesilami ter da se poda nemudoma v Peking.

Napad na diplomate v Carigradu.

CARIGRAD 26. (K. B.) Odpravnik poslov angleškega poslanstva Bunsen in več udov angleškega poslanstva so se sprehajali blizu mlina za strelni prah v Makrikeny pri Carigradu. Tam so jih napali turški vojaki. Bunsen je na vladi zahteval, da se kaznuje krivce ter da se pride nek višji častnik opravilcev na poslaništvo.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 22. (K. B.) Reuter javlja včeraj iz Capstadta: Lord Kitchener se je podal v De Aar, da od tam vodi naradbe v obrambo proti Burom, ki so udrli v Kapsko naselbino.

LONDON 26. (K. B.) »Daily Mail« javlja včeraj iz Capstadta: Sovražni oddelek, izvečine sestavljen iz ustaških Holandcev iz Kapa, je pri Odemdaaldriftu prekoračil reko, in se utrdil pri Zuurbergenu. Angleži so poslali čete, da jih preženejo. Lord Kitchener združuje čete z vso možno hitrostjo.

»Morning Post« javlja dne 24. t. m. iz Capstadta, da se je v okraju Philippstown pridružilo kakih 1500 Holandcev Burom, ki so udrli v Kapsko naselbino.

LONDON 27. (K. B.) Listu »Times« javljajo iz Wellingtona, da pojde tekom treh tednov drugi kontingent (2000 mož, polovica istih Marsrjei), iz Nove Zelandije v južno Afriko.

MADEIRA 26. (K. B.) Lord Roberts se je odpeljal v Gibraltar. Zastopniki oblasti so se poslovili od njega.

LONDON 26. (K. B.) Kitchener brzjavljaja iz Naauwporta dne 24. t. m.: Pešci na konjih so zasedli Britstown, ne da bi našli odpora. Angleži zasledujejo Bure, ki se umikajo proti Prieski.

Iz mojega dnevnika.

S prevarami in zločinom more toliko pojedinec kolikor narod dosežati mnogo; no, kadar je sinil dan obračuna, izgublja tudi ono, kar je dosegel na pošten način.

Ljudi in narode, ki premalo mislijo, a preveč čutijo, možno je primerjati mladim pesnikom, ki žive sanjajoči o nadi bodoče morebitne sreče.

Ženska, ki se udaje, ne sluša glave, nego samo srce. Tako trdijo ženske. Nu, jaz mislim, da ženska, kadar se moži, računa stokrat več od možkega; škoda le, da se čisto moti, ker ne zna računati.

Imajo-li ženske pravico do vseh privilegijev možkega roda? Na to Vam odgovarja razlika med levom in levinjo, med jelenom in košuto itd. Je-li emancipacija ženskih opravljena? S tem vprašanjem se obrnite, ne do študentke in 40-letne device, ampak le do onih, ki imajo — moža in otrok!

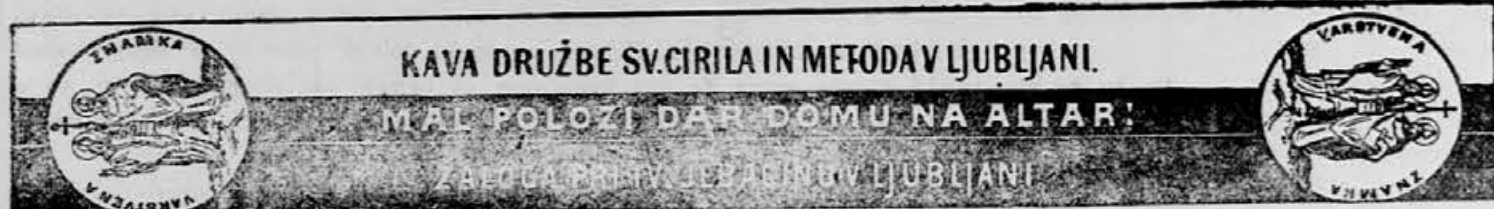
Dr. T.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti: zatore naj se zahteva povsod le:

Cenjene gospodinje! skusite da ta naša izborna sladna kava najde pot v vsako slovensko hišo.

Slovinci!

Slovenke!

Voščilo (Biks)

v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je najboljši na celem svetu.

Ta biks da brez truda in hitro najlepši blišč ter vzdrži usnje mehko. % % %

Zahtevajte to voščilo v vseh prodajalnicah!

Glavno zalogo ima

Ivan Drufovka, zaloga usnja in tovarna nadplavov v Gorici.

Na drobno ga prodajajo v Trstu sledeči gg. trgovci. M. Milonig, ulica Ghega 4; Zgur & Popatnik ul. Poste nuove 5; Hanibal Škerl ul. Pilone 4; Al. Plesničar ul. Giulia 25; Jak. Bambič ul. Giulia 7; Josip Kranjc ul. Media 13; Andrej Urdich ul. Stadion 5; Ant. Godnig ul. Nuova; Jos. Koejančič ul. Barriera 19; I. Prelog ul. Bosco 2, I. Kramer Rojan pri cerkvi 1; Iv. Tomažič ul. Molln a vento 3.

Javljam slav. občinstvu, da sem odprl

krčmo

v znanem prostoru pri Lovrencu, sedaj »pri Zvezdi« v Sežani. Točil bom iz vrstni teran, vipavec in prosekar. Za postrežbo bode na razpolago vedno izborna kuhinja po primernih cenah. Dobivajo se tudi vsaki čas spalne sobe, kakor tudi hlevi za živali. Za obilni obisk se priporoča udani

Ivan Lisjak

„pri Zvezdi“ v Sežani.

Izurjenega in zanesljivega

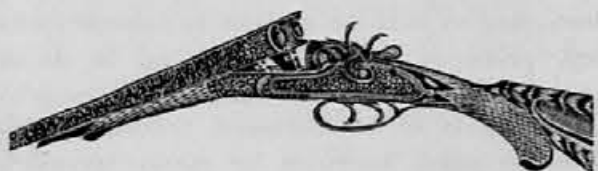
solicitorja (pisarniškega vodjo) išče za svojo pisarno

MATEJ PRETNER, advokat v Trstu

Via Cassa di Risparmio št. 7.

Mesečna plača 120—200 K. Vstop vsaj do 1. aprila 1900, eventuelno tudi prej.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk Borovlje (Ferlach) Koroško

prilporeča

evroje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov in kalibrov. Znamenite in oistrostrelne puške za šibre, risanice, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovanega maverijala, najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskusano. Komade, ki ne ugajajo, sprejemem nazaj, jih zamenjam ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Bukovo oglje

se vkupuje v vsaki množini. — Ponudbe naj se poljejo na upravo lista »Edinost«.

Najbolja prevlaka za podove

je Fernolendtov

bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlako, se ne pilepi, se ga lahko opere in je trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti skatli.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov **ST. FERNOLENDT**

Zaloga:

Dunaj, I Schulerstrasse št. 21.
 Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Nadalje specialitete: pisalna in kopirna črnila, nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplavov »Vandol«. Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto.

Najhitrejša razprodaja

350 komadov za gld. 1.80

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico s 3 letnim jamstvom; 1 krasen jantarev ustnik za cigarete; 1 krasen prstan z imit. žlahtnim kamenom; 6 komadov najfinjših žepnih rut; 1 garnit. manšetnih in naprsnih gumbov iz double-zlata, vsi s patent. zaponko; 1 lepo dišeča toaletna žajla; 1 najfin. žepni nož; 1 najfin. novčarka od usnja; 1 krasno toil. ogledalo z etvijem; 1 najfin. žepna pisalna oprava; 1 par najfin. gumbov za dame z imit. briljanti, jako premočljivi; 20 predmetov za dopisovalno porabo in še 300 kosov različnih predmetov, ki so pri hiši neizogibno potrebni. Vse skupaj z uro vred stane le gld. 1.80. Razpošilja proti povzetju

Ch. Jungwirth, Krakovo 5/40

»GN Za neugajajoče se pošlje denar nazaj.

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron više (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katerá se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec Sibirj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati al erebn i denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dohodnih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutsegasse, 8.

PASTIGLIE PROTI PRENDINI

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri peceh, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škafličah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škafličica stane 60 stotink.

Mednarodni

Panorama

TRST Borzni trg 14 TRST

Jako zanimivo potovanje v —

MOSKVO

nekdanjo prestolnico Rusije. —

Slavnostno kronanje in velika sreča na kodinskem polji.

„Ljubljanska kreditna banka“
 v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti

nizkim obrestim.
 zavarovanje proti kurznj izgubi.
 Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2 % obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
 Eskompt menjic najkulantneje.
 Borzna naročila.